Nummer 144 / *Januari* 1949

VRIJE UNIVERSITEITSBLAD

MAANDELIJKSE MEDEDELINGEN

Orgaan van de
Vereniging voor Hoger onderwijs op Gereformeerden grondslag
Amsterdam / Keizersgracht 166
Redactie Commissie: Prof. Dr F. W. Grosheide / Mr G. H. A. Grosheide / B. Faber
Stukken voor de redactie te zenden aan: B. Faber / Keizersgracht 166 / Amsterdam

OP REIS
naar Zuid-Afrika

Tegen het einde van deze maand gaan twee van onze hoogleraren op reis naar Zuid-Afrika. Het zijn Prof. Dr G. C. Berkouwer en Prof. Dr J. Waterink. De eerste denkt een paar maanden, de tweede niet minder dan een halfjaar weg te blijven. Beiden hebben vererende opdrachten te vervullen. Prof. Berkouwer gaat namens de Gereformeerde Kerken de synode van zusterkerken in het genoemde land bijwonen. De zending van Prof. Waterink draagt een meer cultureel karakter en geschiedt op uitnodiging van een vereniging op dat terrein.

De reis van geen van beiden staat in verband met de Vrije Universiteit. Natuurlijk hebben zij van Directeuren der Vereniging voor Hoger Onderwijs op Gereformeerden grondslag verlof moeten vragen om te gaan en gedurende enigen tijd hun gewonen arbeid aan de Universiteit te onderbreken. Naar het schijnt hebben Directeuren geen bezwaar gemaakt dit verlof te verlenen.

Een en ander geeft mij aanleiding een voorval uit den eersten tijd onzer Universiteit in herinnering te brengen. Er was toen sprake van, dat Dr A. Kuyper, die het rectoraat bekleedde, een reis zou ondernemen naar de Transvaalse republiek in Zuid-Afrika. Via de dagbladen kwam het gerucht ook den Curatoren der Vrije Universiteit ter ore. De voorzitter, Ds J. W. Felix van Utrecht, bracht de zaak ter tafel. Men achtte het wenselijk in verband hiermede een schrijven te richten aan Dr A. Kuyper.
De tekst van dit schrijven, gedateerd 11 Juni 1881, luidt aldus:

'Volgens hetgeen in onze vergadering van 10 dezer werd medegedeeld door twee onzer leden, schijnt er bij UHGel. eenig plan te bestaan om eene reis te ondernemen naar het land dat in den laatsten tijd in hooge mate Uwe aandacht, en ook de onze, heeft getrokken, de Transvaalsche Republiek. Aangezien het gerucht van dit voornemen alreeds door verscheidene dagbladen is verbreid, en Uwerzijds geene verklaring in het openbaar gegeven werd tot weerspreking van dit gerucht, meenen wij UH.Gel. niet te mogen ontveinzen dat in ons college ernstige bezorgdheid is ontstaan voor de mogelijkheid, dat dit voornemen inderdaad door UH.Gel. gekoesterd en voorbereid werd.
Wij achten ons geroepen om UH.Gel. vertrouwelijk te melden, dat wij het in de tegenwoordige omstandigheden, terwijl er nog vele en gewigtige zaken onzer jeugdige stichting afdoening en regeling vereischen, hoogst bedenkelijk zouden oordeelen, wanneer door UH.Gel. eene reis werd ondernomen welke eene langdurige minstens op vier maanden te berekenen afwezigheid zoude vorderen. Met ernst en aandrang moeten zij UH. Gel. verzoeken, indien bedoeld voornemen werkelijk mogt gekoesterd worden, te overwegen of niet groote bezwaren tegen de uitvoering daarvan bestaan, en ons collegie, zoowel als allen die in onze Universiteit belang stellen en door het vernemen van Uw plan met zorg zijn vervuld, gerust te stellen door de verklaring, ook in het openbaar, dat de reis naar Transvaal niet door UH.Gel. zal worden ondernomen. Het zal ons verblijden wanneer des Heeren Geest UH.Gel. tot het door ons gewenscht besluit mogt leiden'.

De brief was opgesteld door den Secretaris van Curatoren, den heer A. W. van Beeck Calkoen. Toen de Voorzitter kennis had genomen van het ontwerp, schreef hij er onder: 'Als fortiter in re, suaviter in modo volkomen goedgekeurd'. Ds Felix was dus van